

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-PC

Onderwerp

Adhesiebetuiging Saxion

1- Notagegevens

Notanummer 2021-000202
Datum 02-02-2021
Programma:
09 Jeugd en onderwijs
Portefeuillehouder Weth. Rorink

2- Bestuursorgaan

B & W 09-02-2021
 Raad --
 Burgemeester --

College van B & W

- Burgemeester - Weth. Grijsen
- Weth. De Geest - Weth. Verhaar
- Weth. Walder - Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☐ Openbaar	--
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.
Programmamanager	03-02-2021	☒ adj.secr. 04-02-2021
wethouder	03-02-2021	☒ gem.secr. 04-02-2021
BIS Openbaar		
Status	Definitief 2021-02-10	

Bijlagen

B & W d.d.: 09-02-2021

Besloten wordt:

- 1 De brief namens het college aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen vast te stellen;
- 2 de brief te versturen aan het ministerie van OCW;
- 3 een afschrift hiervan te verzenden aan de vaste kamercommissie onderwijs (woordvoerders onderwijs van de politieke partijen);
- 4 een afschrift te verzenden aan het CvB van Saxion;
- 5 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente? Nee
Begrotingswijziging Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
 De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
 De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb Nee

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

Op 19 januari heeft Saxion samen met 6 andere hogescholen in Nederland een brief verzonden aan minister Van Engelshoven. De hogescholen zetten in hun brief uiteen wat de effecten zijn van dalende studentenaantallen in relatie tot bekostiging van het hoger onderwijs en onderzoek. Zij benoemen onder meer een verschil van financieringsvorm met de universiteiten, waarbij de vaste voet-financiering bij hogescholen leidt tot een hoge mate van afhankelijkheid van studentenaantallen. Zij doen een aantal voorstellen om de knelpunten van de huidige onderwijsfinanciering te verbeteren.

Bij een bestuurlijke bijeenkomst op 26 januari jongstleden heeft Saxion de brief en notitie toegelicht. Naar aanleiding van dit gesprek is het voorstel voor deze adhesiebetuiging tot stand gekomen.

De brief en notitie zoals verzonden aan het minister Van Engelshoven zijn als 2 bijlagen toegevoegd.

Beoogd resultaat

Met deze adhesiebetuiging wil de gemeente Deventer haar steun betuigen en haar betrokkenheid tonen die zij heeft met het hoger onderwijs. Hiermee onderstrepen we het belang van goed en kwalitatief onderwijs voor deze regio.

Kader

nvt

Argumenten voor en tegen

Voor:

Saxion is een belangrijke partner in Deventer. Zowel onderwijskundig, economisch en maatschappelijk zeer betrokken en belangrijk voor de stad. Saxion is kennis- en praktijkgericht en betrokken bij stedelijke en regionale ontwikkelingen.

Deventer hecht veel waarde aan een infrastructuur waar kennisinstellingen, zoals een hogeschool, deel van uitmaken. Gelet op de economische ontwikkelingen en maatschappelijk opgaven is een brede kennisinstelling voor onze regio en stad van vitaal belang.

Saxion en de gemeente Deventer werken samen in de zogenaamde City Deals KennisMaken (CDKM), waarbij verbondenheid en betrokkenheid van hogeschool en gemeente uitgangspunt is. De samenwerking met maatschappelijke partners en het bedrijfsleven is van groot belang voor de stad en regio.

Extern draagvlak (partners)

Overwogen kan worden om deze adhesiebetuiging namens meerdere gemeentes te verzenden of deze als voorbeeld aan te bieden aan betrokken gemeentes in krimpregio's.

Financiële consequenties

Geen.

Aanpak/uitvoering

Na akkoord kan deze adhesiebetuiging verzonden worden naar het Ministerie van OCW, met een afschrift aan de woordvoerders onderwijs en Saxion.

Deze brief kan als voorbeeld gebruikt worden om andere gemeentes te stimuleren ook een adhesiebetuiging op te stellen en te verzenden.

Concept

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. mevrouw mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Onderwerp
Adhesiebetuiging brief krimp studentenpopulatie

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 19 januari jongstleden heeft u een brief en notitie (bijgaand) ontvangen van een groot aantal hogescholen met als onderwerp: krimp. Eén van die hogescholen is Saxion, een grote hbo-instelling met vestigingen in de regio oost. Mede ontstaan uit een grote hbo-fusie (de zogenaamde STC-operatie) in de jaren tachtig van de vorige eeuw. Naast een grote onderwijsinstelling met 8000 studenten in Deventer is Saxion een belangrijke op kennis én praktijkgerichte partner in stedelijke ontwikkelingen zoals een stadscampus met een clustering van kennisbedrijven en -instellingen.

Vanwege het grote belang van Saxion voor onze stad, regio en provincie en dat van hogescholen in het algemeen richten wij ons tot u met deze adhesiebetuiging.

De hogescholen zetten in hun brief uiteen wat de effecten zijn van dalende studentenaantallen in relatie tot bekostiging van het hoger onderwijs en onderzoek. Zij benoemen onder meer een verschil van financieringsvorm met de universiteiten, waarbij de vaste voet-financiering bij hogescholen leidt tot een hoge mate van afhankelijkheid van studentenaantallen.

In de notitie bij de brief benoemen de hogescholen dat de regering zich uitspreekt voor krachtige en sterke regio's; deze garanderen een brede welvaart voor de hele bevolking. Hiervoor is een vitale infrastructuur met onder andere hoger onderwijs, van groot belang. De gemeente Deventer hecht veel waarde aan een infrastructuur waar kennisinstellingen, zoals een hogeschool, deel van uitmaken. Gelet op de economische ontwikkelingen en maatschappelijk opgaven is een brede kennisinstelling voor onze regio en stad van vitaal belang. Om die reden werken Saxion en de gemeente Deventer ook samen in de zogenaamde City Deal KennisMaken.

Wij willen daarom onze steun uitspreken voor het gezamenlijke initiatief van de hogescholen om de knelpunten in de huidige onderwijsfinanciering bij u onder de aandacht te brengen. De voorstellen die zij in de notitie benoemen, willen wij graag met deze adhesiebetuiging ondersteunen.

Hoogachtend,

Het college, etc

Ron König
Marcel Kossen

C.c.: lijsttrekkers en woordvoerders hoger onderwijs van politieke partijen; secretaris van de vaste kamercommissie Onderwijs

Correspondentieadres: Postbus 30030 9700 RM Groningen

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. mevrouw mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum
19 januari 2021
Ons kenmerk
CvB/20030189

Onderwerp
Krimp

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

De studentenpopulatie in Nederland krimpt de komende jaren fors. De cijfers van het CBS laten dat ondubbelzinnig zien. In 2030 zijn er in de Achterhoek 27% minder jongeren in de leeftijd van 15 tot 20 jaar. Zuidwest-Friesland 23% minder. In Noord-Limburg en Zuidoost-Drenthe gaat het om 21%. Zeeuws-Vlaanderen en Delfzijl en omgeving krimpen met 19%. In Noordoost-Noord-Brabant gaat het om 16%.

Dat heeft enorme impact op de instroom bij de hogescholen. Die zal fors lager zijn. En dat heeft weer grote gevolgen voor de bekostiging van onderwijs en onderzoek. De vaste voet-financiering bij de hogescholen bedraagt 20% van hun bekostiging, in tegenstelling tot de universiteiten waar de vaste voet stijgt naar 60%. Dat betekent dat hogescholen in hoge mate afhankelijk zijn van studentenaantallen en de bekostiging per student.

De hogescholen in Nederland moeten met hun op het aantal studenten gebaseerde bekostiging hun kennisinfrastructuur en hun onderzoeksinfrastructuur in de benen houden. En juist die infrastructuur levert de innovatie en economische groei voor de regio's in Nederland.

De hogescholen die geraakt gaan worden door de krimp willen niet in de positie komen dat ze omwille van de studentenaantallen en de daarop gebaseerde financiering in een concurrentiestrijd om studenten terechtkomen. Hogescholen zijn maatschappelijke instellingen die hun regio moeten voorzien van vakmensen, ook als het om kleine opleidingen gaat. En hogescholen moeten onderzoek blijven doen, innovaties vinden en kennis valoriseren ten behoeve van de economie en welvaart van hun omgeving.

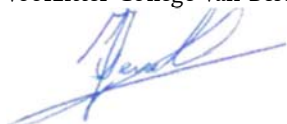
Vanwege dat belang voor economie en welvaart in de regio, wordt in het HBO de bekostiging stabiel gemaakt, analoog aan het WO. Opdat instellingen en studenten meer zekerheid hebben over het regionale onderwijsaanbod, zou in de nieuwe kabinetsperiode een vaste voet van 50% voor elke HBO-instelling ingevoerd moeten worden. Juist nu er een periode van groei heeft plaatsgevonden zou een dergelijke omvorming van de bekostiging ook relatief makkelijk zonder destabiliserende effecten op individuele hogescholen kunnen plaatsvinden.

In de bijlage vindt u een korte notitie waarin het belang van sterke kennisinstellingen voor vitale regio's is uitgewerkt.

Hoogachtend,

J.L. Dane MSc
voorzitter College van Bestuur HZ University of Applied Sciences

drs. J. van Iersel
voorzitter College van Bestuur Hogeschool Van Hall Larenstein

drs. J.L. Mulder
voorzitter College van Bestuur Hogeschool Saxion

drs. D.J. Pouwels
voorzitter College van Bestuur Hanzehogeschool Groningen

Ir. E. Schaper MBA
voorzitter College van Bestuur NHL Stenden Hogeschool

dr. L.D. Verburgh
voorzitter College van Bestuur Zuyd Hogeschool

drs. L.J.M. Verhofstad
voorzitter College van Bestuur HAN University of Applied Sciences

C.c.: lijsttrekkers en woordvoerders hoger onderwijs van politieke partijen

TWO-PAGER VITALE REGIO'S MET STERKE KENNSINSTELLINGEN

1. Sterke regio's voor een sterke en veerkrachtige samenleving

“Een sterke en veerkrachtige samenleving begint in de regio” [schreef het kabinet](#) aan het begin van 2020. Regio's, zo stelde het kabinet overtuigd, zijn een belangrijke sleutel voor het realiseren en behouden van brede welvaart, voor nu en later.

De regering staat daarin niet alleen: steeds vaker stellen politici, beleidsmakers, bedrijven en burgers de vraag of het huidige welvaartsniveau op termijn wel houdbaar is. Daarnaast is het van belang om te kijken hoe deze brede welvaart over de bevolking verdeeld is (CBS 2020).

Niet voor niets wil de regering de kracht van regio's in Nederland versterken. Dat garandeert een brede welvaart voor de hele bevolking. We weten dat sterke regio's gedragen worden door een vitale infrastructuur (PBL 2017). Met andere woorden: het moet er goed wonen, vertoeven en werken zijn, de regio moet goed bereikbaar en goede internetvoorzieningen hebben, mensen moeten er op alle niveaus goed onderwijs kunnen volgen, het onderzoek moet van hoog niveau zijn en leiden tot innovaties.

Kennisinstellingen - en in het bijzonder hogescholen - spelen een belangrijke rol in deze voorwaarden. Hogescholen zijn met de mbo's de hofleverancier voor het mkb, realiseren economische groei door praktijkgerichte innovatie en adresseren met praktijkgericht onderzoek maatschappelijke vraagstukken rondom leefbaarheid, gezondheid, klimaat en vele andere onderwerpen. Studenten en medewerkers zijn daarbij een belangrijke drijver voor sport, cultuur en recreatie. Een goed opgeleide bevolking maakt de regio aantrekkelijker voor bedrijven (Marlet 2009). In veel regio's hebben hogescholen bovendien een sterk emancipatoir karakter: zij leiden veel eerste generatie studenten op, deze studenten volgen opleidingen in de regio, anders is de drempel veelal te hoog (o.a. Leven in Fryslân, juni 2019). Zo dragen hogescholen direct en indirect bij aan brede welvaart in de regio.

Om deze bijdrage te kunnen blijven leveren stellen we voor:

- Maak het financieringsmodel minder studentafhankelijk;
- Geef hogescholen een hogere (absolute) vaste voet per opleiding en een lagere prijs per student waardoor opleidingen die aantoonbaar voorzien in de (regionale) arbeidsmarktvaart in de lucht kunnen blijven;
- Neem de regio ook mee in het bekostigingsmodel voor wat betreft variabele kosten van personeel en studenten. Bijvoorbeeld door een regiobekostiging in te voeren aansluitend op het versterken van het innovatievermogen en het welzijn van Nederland;
- Breng de rijksbijdrage voor toegepast onderzoek meer in lijn met het wo, te beginnen met 10%.
- Krimp mee te nemen in de afwegingen die de CDHO maakt bij de aanvraag van nieuwe opleidingen (mede om verdunning van het aantal studenten per opleiding te voorkomen).

2. Brede welvaart nu en later onder druk

Een goede kennisinfrastructuur is dus belangrijk voor sterke, vitale regio's. In veel regio's in Nederland spelen hogescholen daarin een belangrijke rol: ze zorgen voor goed opgeleid personeel en helpen met toegepast onderzoek overheden, instellingen, bedrijven en burgers bij het oplossen van maatschappelijke opgaven en het ontwikkelen van nieuwe producten en werkgelegenheid.

De slagkracht van hogescholen is voor een belangrijk deel afhankelijk van de instroom van de studenten: hogescholen worden immers grotendeels bekostigd per student. Slechts 20% van de begroting van hogescholen bestaat uit een vast bedrag ([vaste voet](#)) – bij universiteiten stijgt dit naar 60%.

De komende jaren zien de hogescholen in de regio's die te maken hebben met vergrijzing en krimp hun studentenaantallen teruglopen. Dit betekent dat opleidingen onder druk komen te staan, ook als deze belangrijk zijn voor de regio. Want een te kleine opleiding kan niet bestaan, ook al levert het broodnodige verpleegkundigen, ingenieurs of leraren op. Hetzelfde geldt voor onderzoek, innovatie en valorisatie. Minder studenten voor hogescholen heeft in alle opzichten (economisch, sociaal, cultureel) zijn weerslag op de brede welvaart in de regio. Sommige instellingen krijgen mogelijk te maken met een krimp van soms meer dan 20% (OESO 2019; CBS 2019).

Hogescholen spelen een belangrijke rol bij het valoriseren van kennis. Deze rol is onderkend door de aanpak van de Nationale Wetenschapsagenda, waarin hogescholen een stevige positie hebben gekregen. Maar waar universiteiten 2 miljard euro per jaar krijgen voor het onderzoek, is er voor 40 hogescholen die praktijkgericht onderzoek doen zo'n 100 miljoen beschikbaar. De innovatiekracht van de hogescholen wordt dubbel geraakt door een terugloop in studenten. Het te lage bedrag komt nog verder onder druk te staan.

3. Versterken van hogescholen = versterken van de regio

Willen we de brede welvaart in alle regio's in Nederland garanderen, dan betekent dat dat we moeten kijken naar hoe we hogescholen bekostigen. De huidige onderwijsfinanciering stimuleert - onbedoeld - een concentratie van het beroeps-, hoger en universitair onderwijs in de Randstad.

Als we een land van sterke regio's willen zijn, betekent dat we moeten investeren in de bestendinging van het brede aanbod aan onderwijs en onderzoek van hogescholen in krimpregio's. Dat is mogelijk met bovenstaande voorstellen.

19 januari 2021